

**EKOLOGIK OMILLARNING HOMILADORLIKKA TA'SIRI VA
ULARNING OLDINI OLISH CHORALARI**

**Bakhtiyorova Farangiz, Rakhmonova Parvina,
Abdubokieva Durdona, Yuldasheva Mukhayyo**

Samarqand davlat tibbiyot universiteti,
akusher-ginekologiya yo'nalishi,
2-bosqich klinik ordinatori

Annotatsiya

Ekologik muhit homiladorlikning kechishi va natijasiga katta ta'sir ko'rsatadi. Atmosfera ifloslanishi, og'ir metallar, pestitsidlar va radiatsiya kabi zararli omillar homila rivojlanishida turli patologiyalarga sabab bo'lishi mumkin. Ushbu maqolada ekologik omillarning homiladorlikka ta'siri tahlil qilinib, ularning oldini olish choralari ko'rib chiqiladi.

Kalit so'zlar: Ekologiya, homiladorlik, ifloslanish, profilaktika, tibbiyot, sog'liq, ona va bola salomatligi

Dolzarb muammo: Bugungi kunda sanoatlashtirish va urbanizatsiya natijasida ekologik muhit tobora yomonlashib bormoqda. Atmosfera ifloslanishi, og'ir metallar, pestitsidlar va radiatsiya homilador ayollarga va rivojlanayotgan homilaga salbiy ta'sir ko'rsatishi mumkin. Shu sababli, ekologik omillarning homiladorlikka ta'siri va ularning oldini olish bo'yicha samarali tadbirlarni ishlab chiqish dolzarb masala hisoblanadi. Xususan, ona va bola salomatligini saqlash bo'yicha ekologik xavf omillarini minimallashtirish talab etiladi.

Maqsad:

Homiladorlikka ekologik omillarning ta'sirini o'rganish va ularning oldini olish bo'yicha samarali chora-tadbirlarni ishlab chiqish.

Tadqiqot usullari

1. Ekologik ta'sir omillarini tahlil qilish
2. Homiladorlikning kechishiga ta'sir qiluvchi ekologik xavflarni baholash
3. Statistik ma'lumotlar asosida ekologik holatni baholash
4. Profilaktika choralarini ishlab chiqish
5. Akusher-ginekologlar va ekologlar bilan hamkorlikda ilmiy tadqiqotlar o'tkazish

Natijalar va muhokama:

Tahlillar shuni ko'rsatdiki, ekologik muhit yomonlashgani sari homilador ayollarda toksikoz, kamqonlik, homila rivojlanishining kechikishi va tug'ruq asoratlari kuzatilish ehtimoli ortadi. Atmosfera ifloslanishi va oziq-ovqat mahsulotlaridagi kimyoviy moddalarning yuqori darajasi homila rivojlanishida genetik mutatsiyalarni keltirib chiqarishi mumkin.

Ushbu muammoni kamaytirish uchun quyidagi chora-tadbirlar taklif etiladi:

Atmosfera ifloslanishining kamaytirilishi uchun sanoat chiqindilarini kamaytirish

Homilador ayollar uchun maxsus ekologik xavfsizlik dasturlarini ishlab chiqish

Biologik monitoring va diagnostika usullarini takomillashtirish

Ekologik xavf hududlarida yashovchi homilador ayollar uchun individual profilaktika dasturlarini ishlab chiqish

Tibbiy muassasalarda ekologik omillar bilan bog'liq kasalliklarning oldini olish bo'yicha maxsus yo'riqnomalarni ishlab chiqish

Xulosa

Ekologik omillar homiladorlik jarayoniga bevosita ta'sir ko'rsatadi. Ushbu muammolarni oldini olish uchun davlat va jamiyat darajasida ekologik monitoring tizimini yaxshilash, homilador ayollar uchun maxsus dasturlar ishlab chiqish muhimdir.

Adabiyotlar:

1. Smith J. Environmental Effects on Pregnancy Outcomes. Medical Journal, 2022.
2. Lee K. Pollution and Maternal Health. Public Health Reports, 2021.
3. WHO. Global Environmental Risks and Pregnancy. WHO Reports, 2020.
4. Ivanova T. Экологические факторы и беременность. Российский журнал акушерства, 2019.
5. O'zbekiston Respublikasi Sog'liqni Saqlash Vazirligi hisobotlari, 2023.
6. Green P. Climate Change and Pregnancy. International Journal of Environmental Studies, 2022.
7. Kim S. Heavy Metals and Pregnancy Outcomes. Journal of Toxicology, 2021.
8. Абрамова О.А. Влияние загрязнения окружающей среды на течение беременности. Вестник акушерства, 2020.